

Institutionele vooringenomenheid en de Commissie van wijzen:

- Over de toetsing van institutionele vooringenomenheid mag geen onduidelijkheid bestaan
- Bij de beoordeling of er sprake is van institutionele vooringenomenheid moeten voldoende waarborgen in het proces worden ingebouwd.
- Een van die waarborgen is de toetsing en opvolging van de voorgenomen beslissingen door de Commissie van Wijzen.
- Van groot belang daarbij is het zorgvuldig vastleggen van de besluitvorming.
- Het besluit Compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken wordt aangepast om de procedure nog duidelijker te maken.

Processtappen beoordelen institutionele vooringenomenheid

- Op basis van het rapport van de AUT is door de Toeslagen en vervolgens de Commissie van Wijzen eerst op *onderzoekniveau* beoordeeld.
- Bij deze beoordeling is gekeken of sprake is van institutionele vooringenomenheid in de door AUT aangewezen mogelijk of waarschijnlijk vergelijkbare (CAF-)onderzoeken.

- Met dit onderzoeksniveau wordt bedoeld het onderzoek naar de kinderopvangorganisatie of het gastouderbureau waarvan de ouders gebruik maakten.
- In de zaken waarin BD/Toeslagen en de Commissie van Wijzen tot het oordeel zijn gekomen dat op onderzoeksniveau institutioneel vooringenomen is gehandeld, komen in beginsel alle ouders in aanmerking voor de compensatieregeling die deel uit maken van het betreffende onderzoek.
- Dit tenzij in een individueel geval sprake is van een ernstige onregelmatigheid van de ouder.
- Deze ouders kunnen – vormvrij – een aanvraag tot compensatie indienen.
- Het indienen van een aanvraag is een noodzakelijke voorwaarde om een compensatiebeslissing te kunnen nemen, om te voorkomen dat dossiers van ouders bekeken worden die hieraan geen behoefte hebben en om hun rechtsbescherming te borgen.
- De ouders die zich naar aanleiding van de brief niet melden, worden actief benaderd door UHT
- De persoonlijke zaakbehandelaar ondersteunt bij het indienen van de aanvraag en de verdere behandeling.
- In een aantal zaken zijn BD/Toeslagen en de Commissie van Wijzen tot het oordeel gekomen dat op onderzoeksniveau **geen** sprake was van een zodanige institutionele vooringenomenheid dat de gehele groep

ouders voor compensatie in aanmerking zou moeten komen.

- Deze ouders kunnen verzoeken om een individuele beoordeling, omdat er binnen deze groepen wel degelijk ouders kunnen zijn die op *individueel niveau* of als onderdeel van een deel van de groep institutioneel vooringenomen zijn behandeld.
- Ouders die menen dat hiervan sprake is, kunnen eveneens in aanmerking komen voor compensatie.
- Dit geldt ook voor ouders die betrokken waren bij een (CAF-)onderzoek dat door de AUT niet als waarschijnlijk of mogelijk vergelijkbaar met CAF11 is aangemerkt en voor ouders die buiten een (CAF-)onderzoek om zijn gedupeerd.
- De persoonlijke zaakbehandelaren zullen de ouders ondersteunen bij hun verzoeken.
- Wordt bij de individuele toets geconstateerd dat een ouder op individueel niveau institutioneel vooringenomen is behandeld, dan komt deze ook in aanmerking voor de compensatieregeling.
- Komen BD/Toeslagen en de Commissie van Wijzen tot het oordeel dat de ouder (ook) op individueel niveau **niet** vooringenomen is behandeld of is sprake van een ernstige onregelmatigheid van de ouder, dan wordt de aanvraag tot compensatie afgewezen met een formele beschikking.
- Tegen deze beschikking staat bezwaar en beroep open. Een ingediend bezwaar zal worden voorgelegd aan de

onafhankelijke Bezwaarschriftenadviescommissie. De ouder kan echter dan nog steeds een beroep doen op de hardheidsregeling.

- Deze beoordeling van de hardheid wordt parallel opgepakt met de beoordeling van institutionele vooringenomenheid, zodat een ouders hier in het vervolg niet op hoeft te wachten.
- Indien sprake is van een zeer schrijnende situatie die niet ondervangen wordt door een van beide regelingen kunnen ouders nog een beroep doen op de vangnetbepaling.
- De persoonlijk zaakbehandelaar zal ook bij een eventueel verzoek op basis van de hardheidsregeling of de vangnetbepaling hulp bieden.

Overzicht commissies:

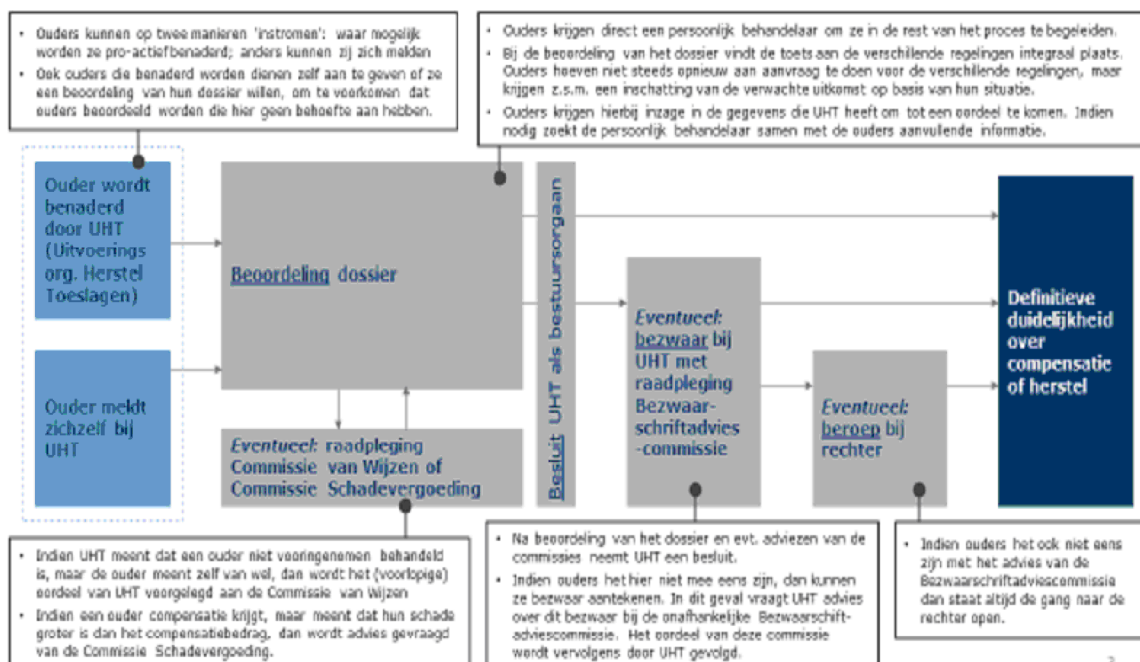
Onafhankelijke organen betrokken bij uitvoering

Orgaan	Kerntaken
Commissie van Wijzen	• Beoordeelt of overige (CAF) zaken vergelijkbaar zijn met CAF 11 en of in individuele gevallen sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid • Adviseert over toepassing van de vangnetbepaling
Bezwaarschriften-adviescommissie	• Behandelt de bezwaren tegen een beschikking op de compensatieregeling en de hardheidstegemoetkoming en geeft advies omtrent dit bezwaar • Adviseert over toepassing van de vangnetbepaling bij bezwaren
Commissie schadevergoeding	• Adviseert over verzoeken van ouders die aangeven dat de door hen geleden schade door institutionele vooringenomenheid aantoonbaar hoger is dan de aan hen forfaitair toegekende schadevergoeding • Adviseert over toepassing van de vangnetbepaling bij (mogelijke) aanvullende schade
Bestuurlijke adviesraad	• Adviseert het strategisch crisisteam (SCT), zowel gevraagd als ongevraagd, op beleid, uitvoering en communicatie in het kader van de hersteloperatie • Legt verbanden tussen het SCT en andere actoren die kunnen helpen met de uitvoering van herstel
Ouderpanel	• Adviseert de uitvoeringsorganisatie en het SCT, zowel gevraagd als ongevraagd, op beleid, uitvoering en communicatie in het kader van de hersteloperatie vanuit het ouderperspectief
Kindpanel	• Brengt het kindperspectief m.b.t. de kinderopvangtoeslagproblematiek • Binnenkort eerste bijeenkomst

Beoordeling uit perspectief ouder – overzicht

Beoordeling uit perspectief ouder – toelichting

Factsheet herstelorganisatie

- De Kamer is op 17 december geïnformeerd dat een projectorganisatie zou worden ingesteld enkel en alleen voor de afwikkeling van het kinderopvangtoeslag-dossier.
- De crisisorganisatie is per 24 februari van start gegaan. Dit is op 27 februari aan de Kamer gemeld. De organisatie is begonnen met voorbereidend werk voor het zo snel en goed mogelijk uitvoeren van herstelwerkzaamheden. De uitvoeringsorganisatie is op 1 juni 2020 operationeel . En zal starten met de meest urgente gevallen. Het duurt in ieder geval tot en met 2021 voor de hersteloperatie is afgerond.
- **Doel:** De crisisorganisatie wordt ingericht om de toeslagencrisis te besturen. Het doel van de crisisorganisatie is het in kaart brengen van de grootte van de problematiek door gemaakte fouten, het ontwikkelen van een beleidskader rondom compensatie, en uitvoeren van de hieruit volgende hersteloperatie. Hierin staat de crisisorganisatie continu in contact met

stakeholders, worden signalen vanuit de buitenwereld proactief gedetecteerd en wordt actie ondernomen waar nodig.

- Door middel van het inrichten van een crisisorganisatie worden korte lijnen onderhouden van de werkvloer naar de top, en werken teams met sterke afhankelijkheden samen. Er wordt een crisisbureau ingericht als spil in de hersteloperatie. Het crisisbureau staat onder leiding van een crisismanager en neemt taken rondom projectmanagement op zich.
- In het werk van de crisisorganisatie staat de burger centraal, in al zijn variëteit, in onze dienstverlening en besluiten.
- De crisisorganisatie wordt zo veel mogelijk samengesteld uit bestaande rollen en werknemers.
- Er wordt een Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag opgericht om advies te geven in de hersteloperatie.
- Ook wordt een ouder- en kindpanel opgericht om advies te geven vanuit hen perspectief.
- Bovendien zijn verschillende onafhankelijke commissies ingesteld ter advisering bij de

werkzaamheden; de Commissie van Wijzen, de Bezwaarschriftenadviescommissie CAF 11 en vergelijkbare (CAF-) zaken en Hardheid van het toeslagenstelsel, en de Commissie aanvullende schadevergoeding werkelijke schade.

- Op dit moment is de uitvoerbaarheid van de maatregelen op hoofdlijnen beoordeeld, maar er heeft nog geen volledige uitvoeringstoets plaatsgevonden.
- Gedurende de herstelperiode zullen naar verwachting 500 FTE worden ingezet.
- Vooralsnog zijn dat er 45 fte externe medewerkers werkzaam binnen de crisisorganisatie. In de toekomst zou dat eventueel nog uitgebreid kunnen worden als (snelle) instroom vanuit BD niet gegarandeerd kan worden.
- De noodzakelijke financiële middelen zijn onderdeel van de budgettaire voorjaarsbesluitvorming. Over de uitkomsten van deze besluitvorming is de Kamer, conform het reguliere begrotingsproces, met de Voorjaarsnota en de 1^e suppletoire begroting.

Opzetten crisisorganisatie

Q. Hoe ver bent u met het opzetten van deze crisisorganisatie?

A.

- Op dit moment is de volgende voortgang geboekt:
- De crisisorganisatie is per 24 februari ingesteld
- Daarnaast is de structuur voor de crisisorganisatie intern goedgekeurd door de bestuursraad.

Momenteel zijn we bezig met het rondkrijgen van de interne bemensing

- Mandaten zijn uitgewerkt en ingevoerd
- Meest urgente risico's zijnesignaleerd en mitigerende maatregelen zijn getroffen
- Plan is ontwikkeld voor contact met gedupeerde ouders voor de periode zonder beleidsbesluit
- Eerste stappen zijn gezet op de inrichting van een adviserend ouderpanel en klankbordgroep.

Bezwaarschriftenadviescommissie

Wat doet deze Commissie?

- De Bezwaarschriftenadviescommissie adviseert op bezwaarschriften tegen beschikkingen op aanvragen om compensatie en tegen besluiten op verzoeken om herstel in verband met de hardheid van het toeslagenstelsel.
- Hierbij is aangesloten bij de taakomschrijving van vergelijkbare bezwaarschriftenadviescommissies.
- AUT adviseerde om de behandeling van bezwaren te concentreren bij één bezwaarschriftadviescommissie.

Leden

-
-
-
-
-
-
-
-
-

--

Expertise

- De leden van deze adviescommissie hebben of hadden een achtergrond in de wetenschap, rechtspraak, ombudsman en griffie van de Tweede Kamer.

Commissie van onafhankelijke deskundigen CAF en vergelijkbare zaken/toeslagen (Commissie van Wijzen)

Wat doet deze Commissie?

- De Commissie beoordeelt het standpunt van de Belastingdienst/Toeslagen in een als **waarschijnlijk** of **mogelijk** vergelijkbaar met CAF 11 aangemerkte zaak.
- Ook beoordeelt de Commissie individuele zaken van zelfmelders in een met CAF 11 vergelijkbare zaak waarvan het voornemen bestaat de aanvraag om compensatie af te wijzen.
- Ook worden individuele situaties (van zelfmelders) in een niet met CAF 11 vergelijkbare zaak dienen aan de commissie te worden voorgelegd als Belastingdienst/Toeslagen het voornemen heeft om in een dergelijke situatie een compensatie toe te kennen.
- De Commissie kan ook worden ingezet voor bredere taken zoals het adviseren over ingediende verzoeken op grond van de vangnetbepaling.

Leden

-
-
-
-

Expertise

- De leden van de Commissie van onafhankelijke deskundigen hebben of hadden een achtergrond in de wetenschap en rechtspraak, voornamelijk fiscaal georiënteerd.

Commissie aanvullende schadevergoeding werkelijke schade

Wat doet deze Commissie?

- In aanvulling op de compensatieregeling en de daarin opgenomen forfaitaire bedragen voor materiële en immateriële schade, kunnen ouders in schrijnende gevallen meer schade vergoed krijgen.
- Deze ouders dienen daartoe een verzoek in bij deze Commissie.
- Ouders zullen aannemelijk moeten maken dat sprake is van aanvullende schade – die in onvoldoende mate is vergoed met de forfaitaire bedragen aan materiële en immateriële schadevergoeding – en dat die schade het gevolg is van het door de Adviescommissie uitvoering toeslagen vastgestelde vooringenomen optreden van Belastingdienst/Toeslagen.

Leden

-
-
-
-
-

--

Expertise

- De leden van de Commissie extra schadevergoeding hebben of hadden een achtergrond in de wetenschap en rechtspraak waarbij kennis en ervaring met fiscaal recht, familierecht en mensenrechten vertegenwoordigd is.
- Bij de samenstelling is advies gevraagd aan de Bestuurlijke Adviesraad en is gestreefd naar een samenstelling met de nodige diversiteit.

Algemeen

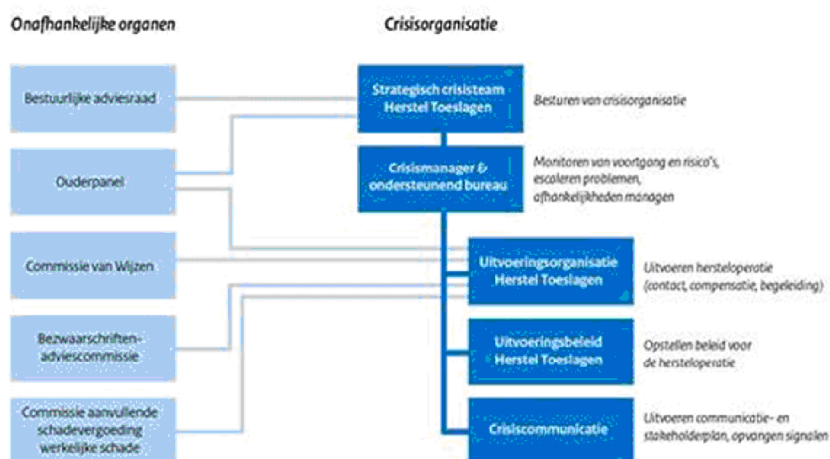
Objectiviteit

Q. Op welke wijze is een objectieve beoordeling gewaarborgd ten aanzien van de vraag of een CAF-zaak of een individueel geval vergelijkbaar is met CAF 11?

A.

- De objectiviteit wordt gewaarborgd door onafhankelijke commissies en door betrokkenheid van de Bestuurlijke Adviesraad, het Ouder- en Kindpanel.
- Er zijn drie onafhankelijke commissies:
 1. De Commissie van Wijzen
 2. De Bezwarenadviescommissie
 3. De Commissie Aanvullende Schadevergoeding

ORGANISATIESTRUCTUUR VAN DE CRISISORGANISATIE HERSTELOPERATIE EN ONAFHANKELIJKE ORGANEN

Extern toezicht op objectieve beoordeling

Q. Is de Nationale ombudsman als extern persoon geschikt om toezicht te houden op de objectieve beoordeling of een CAF-zaak of een individuele zaak vergelijkbaar is met CAF 11?

A.

- In de openbare hoorzitting op 4 juni jl. heeft de Nationale ombudsman aangegeven deze rol niet te vinden passen bij zijn taakinvulling, maar wel te willen toezien op de uitvoering van de voorgestelde wet- en regelgeving om het leed van de getroffen ouders te herstellen.
- Het kabinet is de Nationale ombudsman erkentelijk voor deze onafhankelijke rol.
- Niettemin deelt het kabinet de wens om een objectieve beoordeling te borgen.
- Hiervoor is een onafhankelijke Commissie van Wijzen ingesteld. Zij is aangewezen om werkzaamheden te verrichten in het kader van de compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken. Zij kan ook worden ingezet voor bredere taken zoals het adviseren over ingediende verzoeken op grond van de vangnetbepaling.
- Hiermee is de objectiviteit van de beoordelingen naar de mening van het kabinet voldoende geborgd.

Instellingsbesluiten onafhankelijke commissies

Q. Kunnen de instellingsbesluiten van de verschillende onafhankelijke commissies met de kamer worden gedeeld?

A.

- De instellingsbesluiten van de verschillende commissies heb ik met de brief van 3 juni jl. met uw Kamer gedeeld.

Bemensing onafhankelijke commissies

Q. Waarom zitten er slechts juristen in de Commissies en geen ouders?

A.

- De Commissie van Wijzen en de Commissie aanvullende schade dienen hun taken **onafhankelijk** te kunnen verrichten.
- Het is daarom niet mogelijk om de gedupeerden zitting te laten nemen in de commissies, evenzeer als dat er geen medewerkers van Belastingdienst/Toeslagen in de commissies kunnen plaatsnemen.

Gebruikte informatie onafhankelijke commissies

Q. Met welke informatie werken de verschillende commissies?

A.

- De drie onafhankelijke commissies bepalen hun eigen werkwijze en dus ook welke informatie zij gebruiken voor hun adviezen.
- Het uitgangspunt is daarbij dat zij beschikking hebben tot alle informatie.

- Op het moment dat de Commissies hun werkwijzen definitief vaststellen, zal ook duidelijk worden welke informatie zij gaan gebruiken.
- Op dit moment werken de Commissies nog aan het formuleren van hun werkwijze.
- Wel kan ik nu al aangeven dat er in ieder geval een rol voor de herstelorganisatie is weggelegd om die informatie te verstrekken en samen te stellen.
- Om ervoor te zorgen dat de Commissies inzicht hebben in de informatie die voorhanden is, worden lijsten aan de Commissies verstrekt met een overzicht van de beschikbare documenten.
- Verzoeken om informatie worden gedeeld, tenzij bijvoorbeeld privacy-regelgeving zich hiertegen verzet.

ADVISERENDE COMMISSIES

Leden Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag

Q. Op welke wijze worden leden geworven en vindt dit plaats conform de wet?

A.

- De Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag is een adviescollege als bedoeld in de Kaderwet adviescolleges. Dit betekent dat de Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag conform artikel 5, eerste lid, van de Kaderwet adviescolleges wordt ingesteld bij Koninklijk Besluit.
- Het ontwerpbesluit tot benoeming van de Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag is in het kader van de voorhangprocedure van artikel 5, tweede lid, van de Kaderwet adviescolleges met de

Kamerbrief van 28 mei jl. aan de Kamer
voorgelegd.

- De Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag zal met terugwerkende kracht worden ingesteld vanaf 31 maart 2020.
- Voor de Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag geldt dat er een separaat benoemingsbesluit volgt nadat de Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag na de voorhangprocedure bij Koninklijk Besluit kan worden ingesteld.

Q. Kunnen de namen van de leden van de Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag worden gegeven?

A.

- Bij de samenstelling is gezocht naar een diverse groep, met ervaring en kennis op het terrein van (onder andere) crisismanagement, communicatie, complexe uitvoeringsorganisaties, decentrale overheden, en met een netwerk in de kinderopvangbranche en met de betrokken ouders.
- Ik ben voornemens te benoemen:

Taken Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag

Q. Wat zijn de taken van de Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag?

A.

- De Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag adviseert het Strategisch Crisisteam (SCT) gevraagd en ongevraagd over het uitvoeringsbeleid, de uitvoering en communicatie in het kader van de hersteloperatie en vormt zo een kritische sparringpartner van het SCT.
- Het SCT bestuurt de in de Kamerbrief van 27 februari jl. genoemde crisisorganisatie.
- De Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag zal de staatssecretaris van Financiën adviseren.
- De Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag is niet betrokken bij de beoordeling van dossiers van ouders.
- Daarnaast adviseren de bestuurlijke adviesraad, het Ouderpanel en het Kindpanel gevraagd en ongevraagd op de gang van zaken in de herstelorganisatie.
- Ten slotte legt de adviesraad verbanden tussen het SCT en andere actoren die kunnen helpen met de uitvoering van herstel.

Q. Worden de leden van de Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag betaald?

A.

- Voor de Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag geldt dat de vergoeding van de leden in een apart vergoedingsbesluit zal worden opgenomen.

Leden Ouder- en kindpanel

Q. Hoe wordt het Ouderpanel en het Kindpanel samengesteld?

A.

- Het is zeer belangrijk dat de gedupeerde ouders zelf worden betrokken bij het herstelproces. Sinds 20 mei jl. is er voor gedupeerden van de kinderopvangtoeslag een apart panel voor ouders.
- Het ouderpanel bestaat uit 12 ouders, afkomstig uit heel Nederland.

Taken Ouder- en kindpanel

Q. Wat is de rol van het ouder- en kindpanel bij het herstelproces?

A.

- Het is zeer belangrijk dat de gedupeerde ouders zelf worden betrokken bij het herstelproces.
- De oprichting van het ouder- en kindpanel zorgt ervoor dat het perspectief van de ouders bij het herstelproces wordt meegenomen.
- Het ouderpanel adviseert de uitvoeringsorganisatie en het SCT, zowel gevraagd als ongevraagd, op uitvoeringsbeleid, uitvoering en communicatie in het kader van de hersteloperatie vanuit het ouderperspectief
- Het kindpanel brengt het kindperspectief m.b.t. de kinderopvangtoeslagproblematiek.
- Binnenkort vindt de eerste bijeenkomst plaats.

Aansluiting maatregelen op vraag gedupeerden

Q. Hoe wordt gewaarborgd dat ontwikkelde maatregelen aansluiten bij de vraag van gedupeerde ouders via het ouderpanel?

A.

- De crisisorganisatie wil dicht bij de gedupeerde ouders staan om tot een passende en bevredigende oplossing te komen.
- De crisisorganisatie heeft haarzelf hierom het doel gesteld om een breed gedragen ouderpanel in te richten.
- Een ouderpanel dat de boodschap van de ouders weet te vertalen in adviezen en suggesties voor de crisisorganisatie.
- Deze adviezen en suggesties van het ouderpanel worden zwaar gewogen in de beleidsbesluiten van de crisisorganisatie.
- Op deze manier tracht de crisisorganisatie te waarborgen dat maatregelen worden uitgevoerd die de huidige problematiek van gedupeerde ouders adequaat aanpakt.

Wijze van advies

Q. Wie voorziet het Ouder- en Kindpanel van advies en op welke wijze vindt dit plaats?

A.

- De ouders geven vanuit hun ervaring en perspectief – **gevraagd én ongevraagd** – advies aan mij en aan Belastingdienst/Toeslagen. Bijvoorbeeld over hoe we zaken moeten oplossen en hoe we zaken in de toekomst kunnen voorkomen. Maar

bijvoorbeeld ook over de (toon van de) communicatie.

- Het panel vergadert elke 2 maanden (of vaker als dat nodig is) en rapporteert aan de staatssecretaris.
- Het panel is volledig onafhankelijk en alle adviezen worden openbaar gemaakt.
- Het panel is ook een klankbord voor mij en voor Belastingdienst/Toeslagen.
- De voorzitter vat de bijdrage van alle leden samen en legt die aan mij voor. Dat voorstel wordt vervolgens meegenomen in de aanpak van het herstel. De voorzitter moet ervoor zorgen dat alle adviezen goed terechtkomen binnen Belastingdienst/Toeslagen. En hij bewaakt ook dat het ouderpanel een terugkoppeling krijgt over wat er met de adviezen gebeurt.
- De voorzitter evalueert 2 keer per jaar (in maart en september) met het panel hoe het ouderpanel functioneert.

Vergoeding leden Ouder- en kindpanel

Q. Worden de leden van het ouder- en kindpanel betaald?

A.

- In de instellingsbesluiten van de commissies is de vergoeding van de leden aangegeven.
- Het ouderpanel is niet ingericht door een instellingsbesluit.

Onafhankelijke Commissies

Taakomschrijving Commissies

Q. Wat zijn de taken van de verschillende commissies?

A.

Orgaan	Kerntaken
Commissie van Wijzen	• Beoordeelt of overige (CAF) zaken vergelijkbaar zijn met CAF 11 en of in individuele gevallen sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid; dit oordeel wordt in principe altijd overgenomen • Adviseert over toepassing van de vangnetbepaling
Bezwaarschriften-adviescommissie	• Adviseert over de bezwaren tegen een beschikking op de compensatieregeling en de hardheidstegemoetkoming; dit advies wordt in principe altijd overgenomen • Adviseert over toepassing van de vangnetbepaling bij bezwaren
Commissie Aanvullende Schadevergoeding	• Adviseert over verzoeken van ouders die aangeven dat de door hen geleden schade door institutionele vooringenomenheid aantoonbaar hoger is dan de aan hen forfaitair toegekende schadevergoeding; ook dit advies wordt in principe altijd overgenomen • Adviseert over toepassing van de vangnetbepaling bij (mogelijke) aanvullende schade
Bestuurlijke adviesraad	• Adviseert het Strategisch Crisisteam (SCT), zowel gevraagd als ongevraagd, op uitvoeringsbeleid, uitvoering en communicatie in het kader van de hersteloperatie • Legt verbanden tussen het SCT en andere actoren die kunnen helpen met de uitvoering van herstel
Ouderpanel	• Adviseert de uitvoeringsorganisatie en het SCT, zowel gevraagd als ongevraagd, op uitvoeringsbeleid, uitvoering en communicatie in het kader van de hersteloperatie vanuit het ouderperspectief
Kindpanel	• Brengt het kindperspectief m.b.t. de kinderopvangtoeslagproblematiek • Binnenkort eerste bijeenkomst

Commissie van wijzen

Q. Wat zijn de taken van de commissie van wijzen?

A.

- De Commissie van Wijzen beoordeelt, als onafhankelijk orgaan, of overige (CAF-)zaken vergelijkbaar zijn met CAF 11 en of in individuele gevallen sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid.
- Zij kan ook worden ingezet voor bredere taken zoals het adviseren over ingediende verzoeken op grond van de vangnetbepaling.
- Door middel van het (spoed)wetsvoorstel (Wet hardheidsaanpassing Awir) wordt er een wettelijke grondslag voor deze vangnetbepaling gecreëerd.

Q. Wanneer wordt de commissie van Wijzen opgeheven?

A.

- De commissie van wijzen wordt opgeheven als ik van oordeel ben dat er geen werkzaamheden meer zijn waarbij de commissie een rol kan vervullen. Dit blijkt uit de toelichting bij het instellingsbesluit.¹ Dit zal uiterlijk in 2024 zijn, maar ik kan die termijn verlengen met twee jaar.
- Net als Donner zie ik een belangrijke rol weggelegd voor deze commissie.

Start cie van wijzen

Q. Kan de commissie van wijzen direct aan de slag?

A.

- De commissie van wijzen bestaat al.
- Er is een commissie van onafhankelijke deskundigen die officieel is ingesteld bij het Instellingsbesluit Commissie van onafhankelijke deskundigen CAF/toeslagen. Aan deze commissie wordt gerefereerd met 'de commissie van wijzen'.
- Ik bereid nu een nieuw instellingsbesluit voor om hun taken uit te bereiden. De commissie van wijzen bestond uit drie leden, maar is uitgebreid vanwege het toegenomen werk.

¹ Van 16 december 2019, Staatscourant 2019, nr. 70689.

Bij doorvragen over toegenomen werk:

- De eerste stap is dat Toeslagen via nader onderzoek de andere CAF-dossiers identificeert waarin op vergelijkbare wijze als in CAF11 te werk is gegaan.
- Afhankelijk van de uitkomst van dit nader onderzoek moeten de dossiers aan de commissie van wijzen worden voorgelegd.
- Ook het voornemen van Toeslagen tot afwijzing van een aanvraag om compensatie moet aan de commissie van wijzen worden voorgelegd.
- Wanneer Toeslagen na een zelfmelding tot de conclusie komt dat een ouder uitmaakt van een met CAF11-vergelijkbaar dossier, moet de commissie van wijzen met dit oordeel instemmen.
- Een en ander is om te bewerkstelligen dat de grens tussen wel of niet vooringenomen behandeld zijn steeds beargumenteerd en doordacht wordt getrokken.

Cie wijzen - bezwaaradviescommissie

Q. Is de commissie van wijzen hetzelfde als een bezwaaradviescommissie?

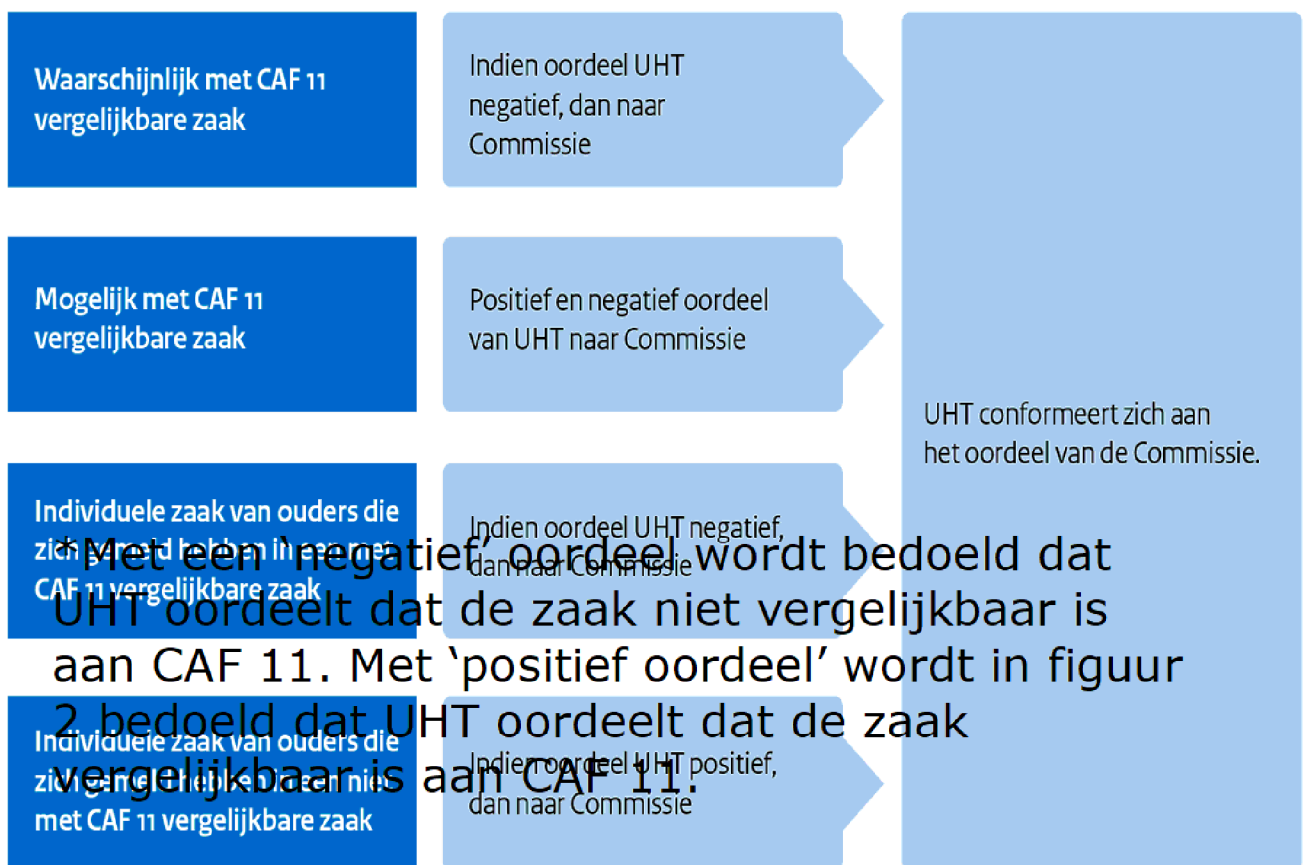
A.

- Nee, ze zijn zowel in samenstelling als in verantwoordelijkheden en werkwijze niet hetzelfde.
- De commissie van wijzen is aan zet vóórdat er een eerste besluit door Toeslagen wordt genomen.
- Eventuele ingediende bezwaren worden door een onafhankelijke bezwaaradviescommissie voorzien van een advies.
- Volgens Donner verdient het aanbeveling dat de behandeling van bezwaren wordt geconcentreerd bij één bezwaarschriftadviescommissie. Ik zie dat ook zo.

Q. Hoe ziet het proces van de commissie van wijzen eruit?

A.

PROCESSHEMA COMMISSIE VAN WIJZEN

Q. Doet de Commissie van Wijzen de beoordeling alleen bij zaken die volgens de AUT mogelijk of waarschijnlijk vergelijkbaar zijn met CAF 11 of kan de commissie van wijzen daar ook andere zaken aan toevoegen?

A.

- De Commissie van Wijzen beoordeelt ook de gevallen waarin ouders verzoeken om een beoordeling op individueel niveau van institutionele vooringenomenheid.

Q. Waarom zitten er geen ouders in de Commissie van Wijzen en de Commissie aanvullende schade?

A.

- De Commissie van Wijzen en de Commissie aanvullende schade dienen hun taken **onafhankelijk** te kunnen verrichten. Het is daarom niet mogelijk om de gedupeerden zitting te laten nemen in de commissies, evenzeer als dat er **geen medewerkers van Belastingdienst/Toeslagen** in de commissies kunnen plaatsnemen.
- De oprichting van het ouder- en kindpanel zorgt ervoor dat het perspectief van de ouders bij het herstelproces wordt meegenomen.

Q. Aan wie doet de Commissie van Wijzen verslag?

A.

- In het instellingsbesluit van de Commissie van Wijzen is neergelegd dat de bevindingen worden gerapporteerd aan Belastingdienst/Toeslagen.
- Belastingdienst/Toeslagen zal deze bevindingen en adviezen betrekken in haar besluitvorming en zo veel mogelijk overnemen.

Rechtsgeldigheid reeds genomen besluiten

Q. Kan de (nog niet formeel ingestelde) Commissie van Wijzen rechtsgeldige besluiten nemen?

A.

- De Commissie van Wijzen neemt geen besluiten.
- Zij rapporteert haar adviezen aan de Belastingdienst/Toeslagen.
- De Belastingdienst/Toeslagen betreft deze adviezen in haar besluitvorming en neemt deze zoveel mogelijk over.

Q. Kijkt de Commissie van Wijzen naar onderliggende persoonlijke dossiers en het onderzoekdossier of alleen naar het onderzoek van die specifieke CAF-zaak en krijgt de Commissie van Wijzen alle stukken?

A.

- In de eerste fase hebben Belastingdienst/Toeslagen en de Commissie van Wijzen beoordeeld of *op onderzoekniveau* sprake is van institutionele vooringenomenheid en daarmee van vergelijkbaarheid met CAF 11.
- De UHT heeft daarvoor eerst de CAF-zaken beoordeeld die volgens de AUT als waarschijnlijk of mogelijk vergelijkbaar zijn aangemerkt. UHT heeft de onderzoekdossiers van de CAF-zaken beoordeeld en binnen de CAF-zaken met een

beperkt aantal ouders, zijn voor alle ouders de persoonlijke vastleggingen geraadpleegd. Bij de CAF-zaken waarbij grotere aantallen ouders waren betrokken, heeft UHT steekproefsgewijs de persoonlijke vastleggingen geraadpleegd.

- Voor deze werkwijze is gekozen om de ouders snel duidelijkheid te kunnen geven na verschijning van het eindrapport van de AUT en de kabinetsreactie daarop.
- De beoordeling van UHT is voorgelegd aan de Commissie van Wijzen. De Commissie van Wijzen heeft onderliggende stukken ingezien die volgens haar nodig waren om een oordeel op onderzoekniveau te kunnen geven. Bij de CAF-zaken die volgens het oordeel van Belastingdienst/Toeslagen en de Commissie van Wijzen op onderzoekniveau niet vergelijkbaar met CAF 11 zijn, wordt op verzoek van de ouders op individueel niveau bekeken of sprake is van institutionele vooringenomenheid.
- Begin juni is gestart met de beoordeling van de eerste 100 ouders. Op basis van deze ervaringen wordt de individuele beoordeling opgeschaald vanaf juli.

Q. Hoe wordt gemotiveerd of een CAF-zaak vergelijkbaar is met CAF 11 en hoe moeten ouders dit beoordelen als zij het dossier of het onderzoeksdossier nog niet hebben?

A.

- In de eerste fase hebben Belastingdienst/Toeslagen en de Commissie van Wijzen beoordeeld of op onderzoekniveau sprake

is van institutionele vooringenomenheid en daarmee van vergelijkbaarheid met CAF 11.

- De uitvoeringsorganisatie herstel toeslagen (UHT) heeft daarvoor eerst de CAF-zaken beoordeeld die volgens de Adviescommissie uitvoering toeslagen als waarschijnlijk of mogelijk vergelijkbaar zijn aangemerkt.
- UHT heeft de onderzoekdossiers van de CAF-zaken beoordeeld. Binnen de CAF-zaken met een beperkt aantal ouders zijn voor alle ouders de persoonlijke vastleggingen geraadpleegd. Bij de CAF-zaken waarbij grotere aantallen ouders waren betrokken, heeft UHT steekproefsgewijs de persoonlijke vastleggingen geraadpleegd.
- Voor deze werkwijze is gekozen om de ouders snel duidelijkheid te kunnen geven na verschijning van het eindrapport van de Adviescommissie en de kabinetsreactie daarop.
- De beoordeling van UHT is voorgelegd aan de Commissie van Wijzen. De commissie heeft de onderliggende stukken ingezien die volgens haar nodig waren om een oordeel op onderzoekniveau te kunnen geven. Daarbij heeft de Commissie van Wijzen ook aangegeven dat de informatie die zij tot haar beschikking had, voldoende was om tot een oordeel te komen.
- De Commissie van Wijzen heeft daarbij ook altijd de mogelijkheid gehad om meer stukken op te vragen indien zij dit wenste.
- Bij de CAF-zaken die volgens het oordeel van Belastingdienst/Toeslagen en de Commissie van Wijzen op onderzoekniveau niet vergelijkbaar met CAF 11 zijn, wordt op verzoek van de

ouders op individueel niveau bekeken of sprake is van institutionele vooringenomenheid. Ik wil dus benadrukken dat een afwijzing op basis van de beoordeling op onderzoekniveau niet betekent dat de ouder op individueel niveau al is afgewezen.

- Er zal ruimhartig worden gekeken naar bij de ouder ontbrekende, verdwenen of verloren stukken. De Commissie van Wijzen beoordeelt, als onafhankelijk orgaan, of overige (CAF-)zaken vergelijkbaar zijn met CAF 11 en of in individuele gevallen sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid.

Q. Hoe verhouden de mogelijkheid tot maatwerk en het gelijkheidsbeginsel zich tot elkaar bij de besluitvorming van de Commissie van Wijzen

A.

- De Commissie van Wijzen dient bij elke kwestie vast te leggen waarom zij wel of niet tot de kwalificatie van institutionele vooringenomenheid besluit.
- Bij de besluitvorming van de Commissie van Wijzen dient het gelijkheidsbeginsel in acht te worden genomen. Gelijke gevallen dienen gelijk te worden behandeld.
- Ten slotte vergt elk besluit van de Commissie van Wijzen maatwerk.

Q. Kunt u een (fictief) voorbeeld geven van een situatie waarbij aan een aantal van de vijf criteria wordt voldaan maar er toch net geen sprake is van institutionele vooringenomenheid. En een

(fictief) voorbeeld waarbij net wel sprake is van institutionele vooringenomenheid?

A.

- Bij beoordeling van een dossier wordt gekeken naar het in samenhang voorkomen van de criteria ten aanzien van vooringenomen handelen.
- Afwezigheid van één criterium betekent niet dat geen sprake was van institutionele vooringenomenheid. Evenmin betekent aanwezigheid van één of meer criteria automatisch dat sprake was van institutionele vooringenomenheid.
- Dit betekent dat ook zonder collectieve stopzetting sprake kan zijn van institutionele vooringenomenheid in een individueel onderzoek.
- Ook ouders buiten CAF-zaken komen hier potentieel voor in aanmerking.
- Hierover oordeelt de onafhankelijke Commissie van Wijzen.

Illustraties van uitwerking regelingen

A	B	C
• Een alleenstaande moeder bracht haar twee kinderen drie dagen in de week naar een kinderopvang in de buurt. • De toeslag van deze moeder werd plotseling stopgezet, net als die van alle andere klanten van dit bureau. Hiervoor werd geen navraag of onderzoek naar de moeder gedaan. Bij de moeder werden vervolgens kleine tekortkomingen geconstateerd en ook daarna kreeg ze geen kans om deze te herstellen. Als gevolg moest ze meer dan EUR 10.000 terugbetalen. • Deze moeder blijkt onderdeel geweest te zijn van een CAF-onderzoek. Bij beoordeling van het hele onderzoek door Toeslagen blijkt dat het waarschijnlijk is dat door het hele onderzoek heen een vooringenomen aanpak is gevolgd. Dit wordt door de Commissie van Wijzen bevestigd. Als gevolg komen alle ouders, inclusief de moeder in kwestie, in aanmerking voor de compensatieregeling.	• Een stel met drie kinderen brengt vanwege studie en werk de twee jongste kinderen vier dagen in de week naar de kinderopvang. • Hun kinderopvangtoeslag wordt van de ene op de andere dag stopgezet. De gevolgen zijn enorm, tot aan het noodgedwongen verkopen van hun huis aan toe. Ook deze ouders zijn onderdeel geweest van een CAF-onderzoek. Bij een eerste beoordeling blijkt echter dat het niet waarschijnlijk is dat in dit onderzoek op grote schaal vooringenomen is gehandeld. • Omdat de ouders menen dat dit in hun specifieke situatie wel het geval was vragen ze om hun individuele dossier te beoordelen. Daarin blijkt dat in hun dossier wel vooringenomenheid te zien is: vier van de criteria hiervoor zijn van toepassing. Ze komen dus alsnog in aanmerking voor de compensatieregeling. • Vanwege de enorme schade doen deze ouders een beroep op de Commissie schadevergoeding. Deze concludeert dat een aanvullende schadevergoeding inderdaad op zijn plaats is.	• Een echtpaar met één kind dat vier dagen per week naar de kinderopvang ging werd door Toeslagen gevraagd om hun betaalbewijzen op te sturen. • Ondanks herhaald verzoek door Toeslagen lukt het ze niet om de betaalbewijzen van januari, april en juli terug te vinden. Hierdoor moeten ze hun toeslag voor het hele jaar terugbetalen. • Het echtpaar heeft zich bij de Toeslagen gemeld voor een beoordeling van hun dossier. Hierin blijkt dat geen sprake was van vooringenomen handelen. Wel komen ze in aanmerking voor de hardheidstegemoetkoming. • Samen met het echtpaar onderzoekt Toeslagen of de betaalbewijzen toch nog teruggevonden kunnen worden. Dit onderzoek loopt nog: indien de betaalbewijzen boven water komen krijgen de ouders hun gehele toeslag over dit jaar alsnog. Indien het niet lukt krijgen ze in ieder geval het grootste deel terug.
 Compensatieregeling <i>Compensatie voor terugvordering(en), materiële en immateriële schade, invorderings- en proceskosten</i>	 Compensatieregeling <i>Compensatie voor terugvordering(en), materiële en immateriële schade, invorderings- en proceskosten en aanvullende schade.</i>	 Hardheidstegemoetkoming <i>Proportioneel aan de kosten waarvan het aannemelijk wordt geacht dat deze tijdig zijn betaald</i>

Q. Waarom heeft de Commissie van Wijzen geen toegang gehad tot de onderzoeksdossiers en wel bepaald welke CAF-zaken vergelijkbaar zijn.

A.

- De Commissie van Wijzen beoordeelt, als onafhankelijk orgaan, of overige (CAF-)zaken vergelijkbaar zijn met CAF 11 en of in individuele gevallen sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid.
- In de eerste fase hebben Belastingdienst/Toeslagen en de Commissie van Wijzen beoordeeld of op onderzoekniveau sprake is van institutionele vooringenomenheid en daarmee van vergelijkbaarheid met CAF 11.
- De uitvoeringsorganisatie herstel toeslagen (UHT) heeft daarvoor eerst de CAF-zaken beoordeeld die volgens de Adviescommissie uitvoering toeslagen als waarschijnlijk of mogelijk vergelijkbaar zijn aangemerkt.
- UHT heeft de onderzoeksdossiers van de CAF-zaken beoordeeld. Binnen de CAF-zaken met een beperkt aantal ouders zijn voor alle ouders de persoonlijke vastleggingen geraadpleegd. Bij de CAF-zaken waarbij grotere aantallen ouders waren betrokken, heeft UHT steekproefsgewijs de persoonlijke vastleggingen geraadpleegd.
- Voor deze werkwijze is gekozen om de ouders snel duidelijkheid te kunnen geven na verschijning van het eindrapport van de Adviescommissie en de kabinetsreactie daarop.
- De beoordeling van UHT is voorgelegd aan de Commissie van Wijzen. De commissie heeft de onderliggende stukken ingezien die volgens haar

nodig waren om een oordeel op onderzoekniveau te kunnen geven. Daarbij heeft de Commissie van Wijzen ook aangegeven dat de informatie die zij tot haar beschikking had, voldoende was om tot een oordeel te komen.

- De Commissie van Wijzen heeft daarbij ook altijd de mogelijkheid gehad om meer stukken op te vragen indien zij dit wenste.
- Bij de CAF-zaken die volgens het oordeel van Belastingdienst/Toeslagen en de Commissie van Wijzen op onderzoekniveau niet vergelijkbaar met CAF 11 zijn, wordt op verzoek van de ouders op individueel niveau bekeken of sprake is van institutionele vooringenomenheid. Ik wil dus benadrukken dat een afwijzing op basis van de beoordeling op onderzoekniveau niet betekent dat de ouder op individueel niveau al is afgewezen.

Q. Waarom is de beoordeling of iets wel of niet een CAF-aanpak is niet belegd bij een onafhankelijke commissie?

A.

- De Commissie van Wijzen heeft daarbij ook altijd de mogelijkheid gehad om meer stukken op te vragen indien zij dit wenste.
- De Commissie van Wijzen heeft is onafhankelijk.
- De Commissie van Wijzen heeft onder meer tot taak om te beoordelen of het standpunt van Belastingdienst/Toeslagen bij de beoordeling of overige (CAF-)zaken vergelijkbaar zijn met CAF 11, juist is.

- De Commissie van Wijzen rapporteert haar bevindingen aan Belastingdienst/Toeslagen.
- Belastingdienst/Toeslagen houdt bij haar besluitvorming zoveel mogelijk rekening met het standpunt van de Commissie van Wijzen.

Bezwaarschriftenadviescommissie

Totstandkoming Bezwaarschriftenadviescommissie

Q. Op welke wijze is de onafhankelijke Bezwaarschriftenadviescommissie tot stand gekomen?

A.

- De onafhankelijke Bezwaarschriftenadviescommissie is tot stand gekomen op basis van het bepaalde in artikel 7:13 Awb.
- Er zijn negen leden benoemd in de commissie.
- De commissie stelt haar eigen werkwijze vast, maar dient de bepalingen van het instellingsbesluit en de Awb daarbij in acht te nemen. Dit betekent onder meer dat de commissie haar schriftelijk advies uitbrengt aan Belastingdienst/Toeslagen na de indiener(s) van het bezwaar te hebben gehoord en dat het advies bij meerderheid van stemmen wordt vastgesteld.
- De leden zijn direct benaderd vanwege hun expertise waarbij is gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging.

Taakopdracht Bezwaarschriftenadviescommissie

Q. Wat zijn de taken van de onafhankelijke Bezwaarschriftencommissie?

A.

- De Bezwaarschriftenadviescommissie adviseert op bezwaarschriften tegen beschikkingen op aanvragen om compensatie en tegen besluiten op verzoeken om herstel in verband met de hardheid van het toeslagenstelsel.
- Hierbij is aangesloten bij de taakomschrijving van vergelijkbare bezwaarschriftenadviescommissies.

Wijze van verslag

Q. Aan wie doet de Bezwaarschriftenadviescommissie verslag?

A.

- In het instellingsbesluit van de Bezwaarschriftenadviescommissie is neergelegd dat zij haar advies uitbrengt aan Belastingdienst/Toeslagen.
- Belastingdienst/Toeslagen zal deze bevindingen en adviezen betrekken in haar besluitvorming en zo veel mogelijk overnemen.

Rechtsgeldigheid reeds genomen besluiten

Q. Kan de (nog niet formeel ingestelde) Commissie Bezwaarschriftadviescommissie rechtsgeldige besluiten nemen?

A.

- De Bezwaarschriftenadviescommissie neemt geen besluiten.
- Zij rapporteert haar adviezen aan de Belastingdienst/Toeslagen.
- De Belastingdienst/Toeslagen betreft deze adviezen in haar besluitvorming en neemt deze zoveel mogelijk over.

Commissie aanvullende schadevergoeding

Taakomschrijving Commissie aanvullende schadevergoeding

Q. Welke taken zijn toebedeeld aan de Commissie Aanvullende Schadevergoeding?

A.

- De Commissie Aanvullende Schadevergoeding werkelijke schade buigt zich onder andere over verzoeken van burgers die van mening zijn dat de forfaitaire toegekende schadevergoeding geen recht doet aan de door hen geleden schade.
- Zij adviseert voorts over zeer schrijnende gevallen bij toepassing van de hardheidsregeling.
- Wanneer de schade als gevolg van het voorgenomen handelen hoger is dan de forfaitaire vergoedingen, kunnen ouders een verzoek doen om aanvullende/werkelijke schadevergoeding. De persoonlijk behandelaar wijst de ouders op deze mogelijkheid en begeleidt ze in dit traject. De verzoeken van ouders die hebben aangegeven dat zij extra schade hebben ondervonden, worden voorgelegd aan de Commissie Aanvullende Schadevergoeding.

Wettelijk kader Commissie Aanvullende schadevergoeding

Q. Waar wordt het kader van de beoordeling van de commissie vastgelegd?

A.

- Het kader voor deze beoordeling zal in het beleidsbesluit compensatie CAF-zaken en de wettelijke vangnetregeling worden opgenomen.

Samenstelling Commissie Aanvullende Schadevergoeding

Q. Hoe ziet de samenstelling van de commissie eruit?

A.

- De commissie bestaat uit een voorzitter en een nog nader te bepalen aantal leden.
- Er is geen openbare procedure vereist om leden te werven.
- De leden zijn direct benaderd vanwege hun expertise waarbij is gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging.
- De leden zijn niet verbonden met de Belastingdienst.
- De leden hebben een achtergrond in de wetenschap, rechtspraak of maatschappelijke organisatie.
- De commissie is onafhankelijk, werkt zelfstandig en stelt haar eigen werkwijze vast.
- Zij worden ambtelijk ondersteund door UHT.

Rechtsgeldigheid reeds genomen besluiten

Q. Kan de (nog niet formeel ingestelde) Commissie Aanvullende Schadevergoeding rechtsgeldige besluiten nemen?

A.

- De Commissie Aanvullende Schadeverzekering neemt geen besluiten
- Zij rapporteert over haar bevindingen aan de Belastingdienst/Toeslagen.
- De Belastingdienst/Toeslagen betreft deze bevindingen in haar besluitvorming en neemt deze zoveel mogelijk over.

DATALEK INKOMENSAFHANKELIJKE HUURVERHOOGING

Vraag

Hoe is het datalek ontstaan?

Antwoord

De Belastingdienst heeft een onjuiste AOW-leeftijd gebruikt en daardoor foutieve huishoudverklaringen afgegeven

Dit datalek ligt mogelijk politiek gevoelig, omdat de AOW-gerechtigden een kwetsbare groep is

Toelichting

Inkomensafhankelijke huurverhoging (kader)

- Verhuurders mogen jaarlijks aan bepaalde huurders een inkomensafhankelijke hogere huurverhoging voorstellen.
- Verhuurders vragen daarvoor bij de Belastingdienst huishoudverklaringen op.
- In 2020 komen huishoudens met een gezamenlijk inkomen boven € 43.5742 in aanmerking voor een inkomensafhankelijke hogere huurverhoging.

- Uitgezonderd zijn huishoudens met een of meer AOW-gerechtigden en huishoudens van vier of meer personen.
- De Belastingdienst vermeldt in deze voorkomende gevallen dat het desbetreffende huishouden tot de uitzonderingsgroep behoort. De verhuurder weet dan dat hij geen inkomensafhankelijke hogere huurverhoging mag voorstellen.

Wat is er gebeurd?

- Belastingdienst heeft in de uitvoering van 2020 in eerste instantie abusievelijk een AOW-leeftijd van 66 jaar en 8 maanden gehanteerd.
- In het pensioenakkoord van 2019 is echter het tempo van de stijging van de AOW-leeftijd vertraagd, waardoor de AOW-leeftijd in 2020 op 66 jaar en 4 maanden is gesteld.

Gevolg: foutieve huishoudverklaringen

- Er zijn aan 139 huurders voor 932 huishoudens foutieve huishoudverklaringen verstrekt
- de Belastingdienst heeft ten onrechte een huishoudverklaring afgegeven waarin staat dat het huishouden vanwege het inkomen in aanmerking komt voor een inkomensafhankelijke hogere huurverhoging
- Het gaat hierbij om huishoudens waarvan een of meer personen al AOW-gerechtigd zijn en daarmee zijn uitgezonderd van de inkomensafhankelijke hogere huurverhoging.

Ondernomen acties door Belastingdienst

- De Belastingdienst heeft de programmatuurfout op 20 mei 2020 hersteld.

- De Belastingdienst heeft een excuusbrief naar de betrokken 139 verhuurders gestuurd.
- Aan de verhuurders is gevraagd om voor de huishoudens aan wie zij een inkomensafhankelijke hogere huurverhoging van meer dan 5,1% (maar maximaal 6,6%) hebben voorgesteld, dat huurverhogingsvoorstel naar beneden bij te stellen (tot maximaal 5,1%).
- De Belastingdienst heeft een excuusbrief aan 932 huishoudens gestuurd
- Belastingdienst informeert huurders in die brief over de foutieve huishoudverklaringen en het verzoek aan de verhuurder om het huurverhogingsvoorstel van meer dan 5,1% naar beneden bij te stellen. Mocht de verhuurder dat niet doen, dan kan de huurder tot 1 juli 2020 een bezwaarschrift bij de verhuurder indienen. Als de verhuurder het bezwaar niet accepteert en het huurverhogingsvoorstel niet naar beneden bijstelt, dan kan de huurder een uitspraak van de Huurcommissie vragen. De Huurcommissie zal haar uitspraak op de juiste AOW-leeftijd van 2020 baseren.
- De Belastingdienst heeft het incident bij de Autoriteit persoonsgegevens als datalek gemeld. Aangezien van 932 huishoudens ten onrechte de inkomenscategorie van het huishoudinkomen (hoger dan €43.574) is verstrekt, is er sprake van een datalek.

De minister van BZK (portefeuille Wonen) heeft op 5 juni 2020 de Kamer per brief geïnformeerd

Gebruikte informatie onafhankelijke commissies

Q. Met welke informatie werken de verschillende commissies?

A.

- De drie onafhankelijke commissies bepalen hun eigen werkwijze en dus ook welke informatie zij gebruiken voor hun adviezen.
- Het uitgangspunt is daarbij dat zij beschikking hebben tot alle informatie.
- Op het moment dat de Commissies hun werkwijzen definitief vaststellen, zal ook duidelijk worden welke informatie zij gaan gebruiken.
- Op dit moment werken de Commissies nog aan het formuleren van hun werkwijze.
- Wel kan ik nu al aangeven dat er in ieder geval een rol voor de herstelorganisatie is weggelegd om die informatie te verstrekken en samen te stellen.
- Om ervoor te zorgen dat de Commissies inzicht hebben in de informatie die voorhanden is, worden lijsten aan de Commissies verstrekt met een overzicht van de beschikbare documenten.
- Verzoeken om informatie worden gedeeld, tenzij bijvoorbeeld privacy-regelgeving zich hiertegen verzet.

Spreeklijn aanpak Cie van Wijzen

- Graag ga ik ook in op de werkwijze van de Commissie van Wijzen.
- Zij oordeelt of overige CAF-zaken vergelijkbaar zijn met CAF 11 en of in individuele gevallen sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid. Ik wil daarbij benadrukken dat de uitvoeringsorganisatie herstel eerst de CAF-zaken beoordeeld, maar dat de Commissie van Wijzen op onafhankelijke wijze tot haar eigen oordeel is gekomen.
- In deze fase zijn de dossiers beoordeeld of *op onderzoekniveau* sprake is van institutionele vooringenomenheid en daarmee van vergelijkbaarheid met CAF 11.
- De uitvoeringsorganisatie herstel toeslagen heeft daarvoor eerst de CAF-zaken.
- Om snel duidelijkheid te kunnen geven aan ouders zijn de grote dossiers steekproefgewijs beoordeeld.
- De beoordeling van uitvoeringsorganisatie herstel toeslagen is voorgelegd aan de Commissie van Wijzen.
- De commissie heeft de beoordeling van UHT onderzocht en de onderliggende stukken ingezien. De Commissie heeft daarbij de mogelijkheid gehad om meer stukken op te vragen en heeft aangegeven voldoende informatie te hebben gehad om tot een oordeel te komen.

- Dit eerste oordeel op onderzoekniveau is met de ouders gecommuniceerd.
- Bij de CAF-zaken die **op onderzoekniveau** niet vergelijkbaar met CAF 11 zijn, wordt op verzoek van de ouders op individueel niveau bekeken of sprake is van institutionele vooringenomenheid.
- Ik wil dus nogmaals benadrukken dat een afwijzing op basis van de beoordeling op onderzoekniveau niet betekent dat de ouder op individueel niveau al is afgewezen.
- Tot slot wil ik onderstrepen dat het oordeel voor alle ouders in één CAF-onderzoek nu hetzelfde omdat tot nu toe alleen op onderzoeksniveau is gekeken is.
- Maar het is wel mogelijk dat ouders in meerdere CAF-onderzoeken terugkomen. Hierdoor kan het net lijken alsof ouders in hetzelfde onderzoek een andere uitkomst krijgen. Waar hier vragen over leven zal de persoonlijk contactpersoon contact zoeken met betrokken ouders om dit toe te lichten.

Duidelijkheid overige ouders

Q. Wanneer krijgen de andere ouders meer duidelijkheid?

A.

- Laat ik vooropstellen: **alle ouders die op dezelfde manier als in de CAF 11-zaak slachtoffer zijn** geworden van de institutionele vooringenomenheid, **krijgen ook herstel en compensatie.**
- Maar: dit is een complexe en omvangrijke zaak. Het gaat om grote groepen met zeer verschillende zaken. Ik wil dit herstel **voortvarend** oppakken, maar **vooral ook zorgvuldig doen.**
- Daarbij is belangrijk om **realistisch** te zijn: we gaan dit herstellen, maar dit kost tijd. Dit is niet vandaag of morgen geregeld.
- Voor de ouders die vergelijkbaar zijn behandeld als in de CAF 11-zaak starten de voorbereidingen ook in mei en de individuele behandeling in juni.
- Voor ouders die zijn geraakt door het hardheid stelsel wordt gestart met de individuele behandeling in juli.

Ontbrekende documenten

Q. Hoe wordt er omgegaan met situaties waarin zowel Toeslagen als de ouder(s) niet over de benodigde informatie/documenten beschikken die nodig zijn voor compensatie?

A.

- Het is noodzakelijk dat de betrokken ouders over de hierboven genoemde jaren kunnen aantonen dat er sprake is geweest van kinderopvang waarvoor kosten zijn betaald.
- Ik besef dat het niet eenvoudig is 10 – 15 jaar na dato nog over alle noodzakelijke documenten te beschikken. Daarbij kan ook gebruik gemaakt worden van informatie die wordt verzameld via banken en kinderopvanginstellingen.
- Toeslagen zal zich, samen met de betrokken ouders, maximaal inspannen om tot een aannemelijk beeld te komen over die jaren en waar er (deels) recht op kinderopvangtoeslag bestaat dit recht aan ouders te geven.
- Daarbij vraag ik ook aan banken en kinderopvangorganisaties of zij nog gegevens hebben die van belang kunnen zijn bij de onderbouwing van het recht op kinderopvangtoeslag.

Vooringenomenheid Belastingdienstbreed

Q. Op welke wijze wordt onderzocht of er op andere (belasting)gebieden ook sprake is (geweest) van institutionele vooringenomenheid in de handelwijze? Is deze vooringenomenheid Belastingdienst breed?

- De Adviescommissie heeft de vraag onderzocht of er sprake was van een vergelijkbare institutionele vooringenomen handelwijze van Toeslagen in andere dossiers.
- De conclusie van de Adviescommissie op dat punt is dat die handelwijze helaas niet uniek was, maar (gelukkig) ook niet normaal en dat die handelwijze zich vooral voordeed in de jaren 2014-2015.
- In het interim-advies van de Adviescommissie is aangegeven dat de institutionele vooringenomenheid een combinatie is van factoren.
- Voeg daarbij de druk om toeslagen 'snel en voortvarend' te verlenen, die kan leiden tot een defensieve houding van: 'afwijzen bij twijfel', en je krijgt een situatie waarin veel goedwillende ouders lijden onder het strenge regime dat was bedoeld voor een paar 'kwaden'.

- Deze bijzondere omstandigheden in combinatie met het snel uitbetalen is specifiek voor toeslagen.
- Wel wordt de behandeling van signalen van fraude binnen de Belastingdienst tegen het licht gehouden. Het gaat dan om de vraag of, bij signalen van mogelijke fraude, gepaste middelen worden ingezet. Het betreft de waarborgen in de organisatie die ervoor zorgen dat we de gepaste middelen inzetten en daarmee voorkomen dat we burgers en bedrijven ten onrechte met te zware middelen benaderen.

Hoe weet een ouder of die gedupeerd is

Q. Hoe kan een ouder weten of hij/zij de dupe was van een groepsgewijze aanpak?

A.

- Burgers die betrokken waren in een CAF-onderzoek worden door middel van een informatiebrief geïnformeerd.
- In de brief wordt aangegeven of er sprake is geweest van een vergelijkbare situatie als in de CAF11 zaak en hiermee sprake is van een groepsgewijze vooringenomen aanpak.
- In het eindadvies Omzien in verwondering geeft de Adviescommissie uitvoering toeslagen een aantal criteria die erop kunnen duiden dat er sprake is van deze geïnstitutionaliseerde vooringenomenheid. Het gaat om de volgende criteria:
 1. een collectieve stopzetting zonder een voorafgaande individuele beoordeling die dit rechtvaardigde;
 2. het breed uitvragen van bewijsstukken over één of meerdere jaren;
 3. gevolgd door een zero tolerance-controle;

4. het niet nader uitvragen van informatie bij gebleken tekortkoming daarin;
5. het afwijzen of reduceren van de aanspraak op Kinderopvangtoeslag bij de minste of geringste onregelmatigheid in de stukken.

**Terugvaloptie: Afwijzing Toeslagen individueel
institutionele vooringenomenheid**

**Q. Wat is de terugvaloptie als Toeslagen in een
individueel geval beslist dat er geen sprake is van
institutionele vooringenomenheid?**

A.

- De ouder kan dan nog een verzoek indienen in verband met de hardheid van het stelsel
- Maar ik begrijp de wens van uw Kamer dat u dit onvoldoende vindt.
- Ik zal de Commissie van Wijzen vragen om ook deze dossiers te beoordelen.
- Dit betekent wel iets voor het tijdpad. Ik zal uw Kamer hier nog nader over informeren.

Toelichting (niet om uit te spreken)

Er is nu niet voorzien in een dergelijke terugvaloptie. Dit zal ook met de commissie van wijzen moeten worden besproken. Als iedere afwijzing – we weten nu niet hoeveel dat er worden – nog individueel onderzocht moet worden gaat daar mogelijk ook weer veel tijd overheen.

Proces/uitvoering

- Zorgvuldigheid, objectiviteit, de menselijke maat en ruimhartigheid staan centraal bij de beoordeling van de cases. Dat is voor mij heel belangrijk.
- Dat wil ik bereiken door middel van onafhankelijke commissies, persoonlijke zaakbehandelaars en een vangnetbepaling. Ik licht graag toe hoe het proces in zijn werk gaat.
- Met de ouders die bekend zijn bij ons nemen wij zelf contact op.
- Daarnaast doen wij er alles aan om de bekendheid van de regelingen te vergroten.
- Onder meer via bijvoorbeeld onze mediakanalen, gemeenten, kinderopvangorganisaties, BOinK en de Nationale ombudsman.
- Daarnaast ondersteunen wij ouders door hen te koppelen aan een persoonlijk zaakbehandelaar.
- Samen maken ouder en persoonlijk zaakbehandelaar een reconstructie van wat er in het verleden is gebeurd. Ook kunnen ouders bij hun persoonlijk

zaakbehandelaar terecht voor vragen over het proces.

- Hierbij streven wij naar zo kort mogelijke doorlooptijden.
- Over de doorlooptijden worden de ouders regelmatig geïnformeerd. Ook dit gebeurt door middel van verschillende communicatiekanalen.
- Ik ga graag meer specifiek in op het proces, wat ik opdeelt in drie delen:
- Het eerste deel is het reguliere proces.
- De persoonlijk behandelaar bekijkt samen met de ouder welke regeling of regelingen van toepassing zijn.
- De ouder beslist voor welke regelingen hij of zij in aanmerking wil komen.
- De persoonlijk behandelaar ondersteunt de ouder hierin.
- De persoonlijk zaakbehandelaar bereidt dan het proces zoveel mogelijk voor.
- Vervolgens wordt alle informatie gebundeld. Dit is bijvoorbeeld de verslaglegging van de gesprekken en informatie van Toeslagen, informatie van de ouder en bijvoorbeeld van banken en kinderopvang.

- Deze informatie met het advies van de behandelaar wordt voorgelegd aan de vaktechnische collega die tot een voorlopig oordeel komt.
- Indien Toeslagen meent dat een ouder inderdaad institutioneel vooringenomen behandeld is, dan komt deze ouder in aanmerking voor compensatie en wordt hierover een besluit genomen. Het exacte bedrag wordt dan zo snel mogelijk berekend en overgemaakt.
- Indien de conclusie is dat een ouder niet institutioneel vooringenomen behandeld is wordt het voorlopige oordeel voorgelegd aan de Commissie van Wijzen.
- Het advies van de commissie wordt in principe gevolgd.
-
- Het tweede deel gaat over aanvullende schadevergoeding.
- Als ouders compensatie krijgen, maar de ouder vindt dat de schade groter is dan het compensatiebedrag, dan wordt advies gevraagd van de Commissie Aanvullende Schadevergoeding.
- Ook dit advies wordt in principe gevolgd.

- Als de ouder naar oordeel van Toeslagen niet vooringenomen behandeld is, maar wel in aanmerking komt voor de hardheidstegemoetkoming wordt dit al zo veel mogelijk betrokken in de beoordeling van het dossier.
 - Zo wil ik voorkomen dat ouders onnodig lang wachten op deze beoordeling.
 - Ook hiervoor geldt dat de persoonlijk behandelaar de ouder begeleid en een vaktechnische collega de beslissing neemt.
 - Als de ouder recht heeft op een tegemoetkoming wordt dit zo snel mogelijk uitgekeerd.
-
- Het derde onderdeel zijn de schrijnende situaties en beroep en bezwaar.
 - Ouders in zeer schrijnende situaties die buiten beide regelingen vallen kunnen in alle gevallen een beroep doen op de vangnetbepaling.
 - Daarnaast krijgen alle ouders die een restschuld hebben en eerder door een O/GS-kwalificatie geen persoonlijke betalingsregelingen hebben gekregen, alsnog een persoonlijke betalingsregeling aangeboden.

- Bij alle besluiten in het proces dat ik beschrijf is bezwaar mogelijk.
- Bij ouders die bezwaar aantekenen wordt dit bezwaar voorgelegd aan de onafhankelijke Bezwaarschriftenadviescommissie die hierover adviseert.
- Ook dit advies wordt in principe overgenomen.
- Op deze manier zijn ouders niet direct aangewezen op een juridisch traject.
- Als dit traject voor de ouders niet de gewenste uitkomst heeft, is uiteraard altijd een gang naar de rechter mogelijk.

Q: Hoe wordt ervoor gezorgd dat de meest schrijnende gevallen het eerste beoordeeld worden en op basis van welke criteria dit wordt bepaald.

- De bij Toeslagen bekende schrijnende gevallen worden als eerst behandeld.
- Voor de overige gevallen geldt dat in beginsel de ouder die zich als eerst meldt het eerst wordt behandeld.
- Hier wordt in overleg met de ouder vanaf geweken als er sprake is van een situatie waarin het evident is dat zij eerder geholpen dienen te worden.

